

eul_wid: qwm-bf

Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ · Aristides the Orator

Speech to Asclepius

Λαλιά εἰς Ἀσκληπιόν

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)
Dialect: Ἀττικίζουσα [Atticizing](#)
Domain: Ῥητορική [Oratory](#)
Format: Λόγος [Oration](#)

- [25] Ὡ πολλὰ δὴ πολλάκις ἐν νυξί τε καὶ ἡμέραις ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ κληθεὶς ὑφ' ἡμῶν, Ἀσκληπιὲ δέσποτα, ὡς ἀσμένοις καὶ ὑπερποθοῦσιν ἔδωκας ἡμῖν οἷον ἐκ πελάγους πολλοῦ καὶ κατηφείας λιμένος τε λαβέσθαι γαληνοῦ καὶ προσειπεῖν τὴν κοινήν τῶν ἀνθρώπων ἐστίαν, ἥς ἀτέλεστος μὲν οὐδεὶς δὴ που τῶν ὑφ' ἡλίῳ, δισχυρίσασθαι δὲ ἔστιν ὡς Ἑλλήνων γε οὐδεὶς πω πλείω μέχρι τοῦδε ἀπέλαυσε. καὶ γὰρ εἰ σφόδρα εἰωθότι ταῦτα ἐμοὶ λέγειν, ὀκνητέον γε οὐδὲν μᾶλλον. οὐκ οὖν τὰς γε προσρήσεις τὰς ἐφ' ἡμέρᾳ ταύτας ἐλλείπομεν φεύγοντες τὴν συνήθειαν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο φυλάττομεν, ὅτι εἰθίσθημεν ἐξ ἀρχῆς. [25]
- 37 ἐμοὶ δὲ ἐπιμελὴς μὲν δὴ που καὶ ἡ διὰ τῶν θυμάτων τε καὶ θυμιαμάτων χάρις τε καὶ τιμὴ, εἴτε κατὰ τὴν Ἡσιόδου παραίνεσιν γιγνομένη εἴτε καὶ προθυμότερον τῆς δυνάμεως. ἡ δ' ἐπὶ τοῦ λόγου μοι πολὺ δὴ μάλιστα προσήκειν φαίνεται. εἰ γὰρ οὖν ὅλως μὲν κέρδος ἀνθρώπῳ τοῦ βίου καὶ ὥσπερ εἰ κεφάλαιον ἢ περὶ τοὺς λόγους διατριβὴ, τῶν δὲ λόγων οἱ περὶ τοὺς θεοὺς ἀναγκαιότατοι, φαίνεται δὲ ἡμῖν γε καὶ τὸ κατ' αὐτοὺς τοὺς λόγους παρ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ γενόμενον, οὔτε τῷ θεῷ καλλίων χάρις, οἶμαι, τῆς ἐπὶ τῶν λόγων οὔτε τοῖς λόγοις ἔχοιμεν ἂν εἰς ὃ τι κρεῖττον χρῆσάμεθα. καὶ δὴ λέγωμεν ἀπ' ἀρχῆς ἀρξάμενοι, κοινὰ μὲν οἶδ' ὅτι καὶ βοώμενα, πῶς γὰρ οὐ; τοσοῦτ' ὃ ἡμῖν δικαιότερα, ὅσῳ προστιθέντες καὶ πλεονάζοντες ταῖς θεραπαίαις ἀμείνους ἂν εἶημεν ἢ παραλείποντες ἂ μηδεὶς τῶν πάντων ἀξιοῖ σιγᾶν. Ἀσκληπιοῦ δυνάμεις μεγάλαι τε καὶ πολλαί, μᾶλλον δ' ἅπασαι, οὐχ ὅσον ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος χωρεῖ. καὶ Διὸς Ἀσκληπιοῦ νεῶν οὐκ ἄλλως οἱ τῇδε ἰδρύσαντο. ἀλλ' εἴπερ ἐμοὶ σαφὴς ὁ διδάσκαλος, εἰκὸς δὲ παντὸς μᾶλλον, ἐν ὅτῳ δὲ ταῦτ' ἐδίδαξε τρόπῳ καὶ ὅπως ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις εἴρηται, οὗτός ἐσθ' ὁ τὸ πᾶν ἄγων καὶ νέμων σωτὴρ τῶν ὅλων καὶ φύλαξ τῶν ἀθανάτων, εἰ δὲ θέλεις τραγικώτερον εἰπεῖν, ἔφορος οἰάκων, σώζων τὰ τε ὄντα αἰεὶ καὶ τὰ γιγνόμενα. εἰ δ' Ἀπόλλωνος παῖδα καὶ τρίτον ἀπὸ Διὸς νομίζομεν αὐτὸν, αὐθις αὖ καὶ συνάπτομεν τοῖς ὀνόμασιν, ἐπεὶ τοι καὶ αὐτὸν τὸν Δία γενέσθαι λέγουσί ποτε, πάλιν δὲ αὐτὸν ἀποφαίνουσιν ὄντα τῶν ὄντων πατέρα καὶ ποιητήν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὥς φησι Πλάτων, ὅπως αὐτοῖς τοῖς θεοῖς φίλον ἔχέτω καὶ λεγέσθω. ἐπανέλθωμεν δὲ ὅθεν ἐξέβημεν. πάσας ἔχων ὁ θεὸς τὰς δυνάμεις διὰ πάντων ἄρα εὐεργετεῖν προείλετο τοὺς ἀνθρώπους ἐκάστῳ τὰ προσήκοντα ἀποδιδούς. μεγίστην δὲ καὶ κοινοτάτην εὐεργεσίαν εἰς ἅπαντας κατέθετο ἀθάνατον ποιήσας τὸ γένος τῇ διαδοχῇ, γάμους τε καὶ παίδων γενέσεις καὶ τροφῶν ἀφορμὰς καὶ πόρους διὰ τῆς ὑγείας ἐργασάμενος. [30]

τὰ δ' ἐν μέρει πρὸς ἄνδρα ὁρῶν ἤδη διεδίδου, οἷον δὴ τέχνας καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ βίους πάντας, κοινῶ τινι φαρμάκῳ πρὸς ἅπαντας πόνους καὶ πράξεις πάσας τῇ ὑγιείᾳ χρώμενος. ἰατρεῖα δ' εἰς τὸ μέσον κατεστήσατο, καὶ φιλοτεχνεῖν ἀνέθηκεν ἑαυτῷ νύκτα καὶ ἡμέραν, ὑπὲρ εὐθυμίας τῶν αἰεὶ δεομένων τε καὶ δεησομένων. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλα ἄδουσί τε καὶ ἄσσονται τὸν αἰεὶ χρόνον, ἐγὼ δὲ τῶν εἰς ἑμαυτὸν οὕτως μνησθῆναι βούλομαι. εἰσὶν οἱ φασιν ἀναστῆναι κείμενοι, ὁμολογούμενα δὴ πού λέγοντες καὶ πάλαι τῷ θεῷ μελετώμενα. ἡμεῖς τοίνυν οὐχ ἅπαξ, ἀλλ' οὐδὲ ῥάδιον εἰπεῖν ὅσας τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἐτύχομεν. ἔτι καὶ χρόνους ἔστιν οἷς ἐπέδωκεν ἐκ προρρήσεως τούτων ἡμεῖς ἐσμέν· τοῦτο γὰρ εἰπεῖν ἀλυπότατον. ἀλλὰ καὶ μέλη τοῦ σώματος αἰτιῶνται τινες, καὶ ἄνδρες λέγω καὶ γυναῖκες, προνοία τοῦ θεοῦ γενέσθαι σφίσι, τῶν παρὰ τῆς φύσεως διαφθαρέντων. καὶ καταλέγουσιν ἄλλος ἄλλο τι, οἱ μὲν ἀπὸ στόματος οὕτως φράζοντες, οἱ δὲ ἐν τοῖς ἀναθήμασιν ἐξηγούμενοι. ἡμῖν τοίνυν οὐχὶ μέρος τοῦ σώματος, ἀλλ' ἅπαν τὸ σῶμα συνθεῖς τε καὶ συμπήξας αὐτὸς ἔδωκε δωρεάν, ὥσπερ Προμηθεὺς τάρχαϊα λέγεται συμπλάσαι τὸν ἄνθρωπον. πολλὰς ὁδύνας τε καὶ ἀλγηδόνας καὶ ἀπορίας μεθημερινὰς τε καὶ νυκτερινὰς ἀφεῖλε πολλοῖς, οὐ μὲν οὖν ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ὅσοις. τὰς δὲ γε ἡμετέρας περὶ ταῦτα τρικυμίας αὐτὸς μὲν ἄριστα σύννοιδεν, αὐτὸς δὲ καὶ παύσας φαίνεται. καὶ μὴν τό γε παράδοξον πλεῖστον ἐν τοῖς ὁράμασι τοῦ θεοῦ, οἷον τὸν μὲν γύψου πίνειν, τὸν δὲ κωνεῖον, τὸν δὲ γυμνοῦσθαι καὶ λούειν ψυχρῷ, θέρμης οὐδ' ὄλως, ὡς ἂν τις δόξαι, δεόμενον. ἡμᾶς τοίνυν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τετίμηκε, κατάρρους καὶ ψύξεις ποταμοῖς καὶ θαλάττῃ παύων, κατακλίσεις ἀπόρους ὁδῶν μήκεσιν ἰώμενος, τροφῆς δ' ἐνδεία συνεχεῖ τὰς ἀμυθήτους καθάρσεις προστιθείς, ἀναπνεῖν δὲ ἀποροῦντι λέγειν καὶ γράφειν προστάτων, ὥστ' εἴ τι καὶ τοῖς οὕτω θεραπευθεῖσιν ἔπεστιν αὔχημα, μὴδ' ἡμᾶς ἀμοίρους εἶναι τούτου. ^[5]

39 καὶ μὴν οἱ μὲν καρτερήσεις ἑαυτῶν διηγοῦνται καὶ ὅσα καὶ οἷα ὑπέμειναν τοῦ θεοῦ καθηγουμένου, οἱ δὲ ὡς ῥαστώνην εὗροντο ὧν ἐδέοντο. ἡμῖν δὲ πλεῖστα μὲν δὴ πού κεκαρτέρηται κατὰ πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς τρόπους, τὰ δὲ πάνυ κούφως ἐν ἡδονῇ γεγένηται, ὡς μηδαμοῦ τοὺς τρυφῶντας ἂν εἶναι, εἰ βούλοιο ἀντεξετάζειν. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἂν ἔχων εἰπεῖν πόλεις Ἀσίας καὶ Εὐρώπης καὶ τὰς περὶ ταύτας ὁμιλίας καὶ συνευφραϊνομένων ὡς ἐπ' οἰκείοις ἀγαθοῖς, πῶς οὐκ ἐπέκεινα τρυφῆς θήσομαι; τί δ' ἂν εἴποις θορύβους ἐν βουλευτηρίοις καὶ σπουδὰς ἔξω παραδείγματος, τὸ δὲ καὶ πρὶν εἰπεῖν ὅτι οὖν πεπιστεῦσθαι προέχειν; ἄρ' οὐ θεῖα τις χάρις καὶ τὰ πρῶτα τῆς ῥαστώνης ἔχουσα; φαῖν ἂν ἔγωγε, εἴπερ εἴη μεμνησθαι τῶν κρειττόνων. ἤδη τοίνυν τινῶν ἤκουσα λεγόντων ὡς αὐτοῖς πλέουσι καὶ θορυβουμένοις φανείς ὁ θεὸς χεῖρα ὥρεξεν. ἕτεροι δὲ γε φήσουσιν ὡς πράγματα ἅττα κατῴρθωσαν ὑποθήκαις ἀκολουθήσαντες τοῦ θεοῦ. οὐδὲ ταῦτα ἀκούειν μᾶλλον ἢ λέγειν ἔχομεν πεπειραμένοι. ὅσα δ' αὐτῶν οἷόν τε ἀπομνημονεῦσαι ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ ταῦτα ἔνεστι λόγοις. ἀλλὰ καὶ σοφίσματα πυκτικὰ πύκτην τινὲ τῶν ἐφ' ἡμῶν ἐγκαθεύδοντι προειπεῖν λέγεται τὸν θεόν· οἷς ἔδει χρησάμενον καταβαλεῖν τινὰ τῶν πάνυ λαμπρῶν ἀνταγωνιστῶν. μαθήματα δὲ ἡμῖν γε καὶ μέλη καὶ λόγων ὑποθέσεις καὶ πρὸς τούτοις ἐννοήματα αὐτὰ καὶ τὴν λέξιν, ὥσπερ οἱ τοῖς παισὶ τὰ γράμματα. ἐπιθεῖς τοίνυν ὥσπερ κεφάλαιον τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ θεοῦ καὶ δὴ κατακλείσω τὸν λόγον ἐνταῦθά πού. ἐμοὶ γὰρ, ὦ δέσποτα Ἀσκληπιε, πολλὰ καὶ παντοῖα, ὥσπερ ὑπέῖπον, παρὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς φιλανθρωπίας γεγένηται, μέγιστον δὲ καὶ πλείστης χάριτος ἄξιον καὶ σχεδὸν ὡς εἰπεῖν οἰκειότατον οἱ λόγοι. ^[30]

40 τὸ γὰρ τοῦ Πινδάρου μετέβαλες. ἐκείνου μὲν γὰρ ὁ Πάν τὸν παιᾶνα ὠρχήσατο, ὡς λόγος, ἐγὼ δὲ, εἰ θέμις εἰπεῖν, ὧν ὑποκριτὴς εἶναι· προὔτρεψάς τε γὰρ αὐτὸς ἐπ' αὐτοὺς καὶ τῆς ἀσκήσεως κατέστης ἡγεμών. καὶ οὐκ ἀπέχρη ταῦτα, ἀλλ' ἂ καὶ τούτοις εἰκὸς ἦν ἀκολουθεῖν, καὶ τούτων ἐπεμελήθης, ὅπως ἔσται μοι τὸ ἔργον ἐν δόξῃ. καὶ οὐκ ἔστιν οὐ πόλις, οὐκ ἰδιώτης, οὐ τῶν εἰς ἄρχοντας τελούντων, ὅς οὐ καὶ κατὰ μικρὸν ἡμῖν ὁμιλήσας οὐκ ἠσπάσατο εἰς ὅσον οἷός τε ἦν

τὸν ἔπαινον ἐκτείνων, οὐ τῶν ἐμῶν, οἶμαι, λόγων ταῦτα ἐργαζομένων, ἀλλὰ σοῦ τοῦ κυρίου. τὸ δὲ δὴ μέγιστον τῶν περὶ ταῦτα τὸ καὶ τοῖς θείοις βασιλεῦσιν εἰς τοσοῦτον οἰκειῶσαι καὶ χωρὶς τῆς ἐπὶ τῶν γραμμάτων συνουσίας ἀποδείξαι λέγοντα ἐν αὐτοῖς καὶ σπουδαζόμενον ἃ μηδεὶς πώποτε, καὶ ταῦτα ὁμοίως μὲν παρὰ τῶν βασιλέων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν βασιλίδων γενέσθαι, καὶ παντὸς δὴ τοῦ βασιλείου χοροῦ. Ὀδυσσεῖ δὲ ὑπῆρξε παρ' Ἀθηνᾶς ἐν Ἀλκινόου καὶ Φαίαξιν ἐπιδείξασθαι. μέγα δὴ που καὶ τοῦτο καὶ μάλα ἐν καιρῷ. καὶ ταῦτά τε οὕτως ἐπέπρακτο καὶ τὸ σύνθημα παρῆν ἀνακαλοῦν, ἔργῳ σοῦ δείξαντος ὅτι πολλῶν ἔνεκα προήγαγες εἰς μέσον, ὥς φανείημεν ἐν τοῖς λόγοις, καὶ γένοιτο αὐτήκοοι τῶν κρειττόνων οἱ τελεώτατοι. τούτων καὶ πολλῶν ἑτέρων οὔτε παρ' αὐτοῖς ἡμῖν ἰδίᾳ κἂν ταῖς ὁμιλίαις ταῖς πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας τὴν δυνατὴν ἔχοντες χάριν οὐ παυσόμεθα, ἕως ἄν τι μνήμης καὶ τοῦ φρονεῖν μετὸν ἡμῖν τυγχάνῃ. φαίην δ' ἂν ἔγωγε καὶ ταύτην παρὰ σοῦ κεκομίσθαι τὴν χάριν, τὸ σὲ τὸν πάντα ἄριστον παρεῖναί τε ἡμῖν καὶ ἐπιψηφίζειν τοὺς λόγους. ^[30]